

Posudek vedoucího diplomové práce

Název: Konflikty místních komunit s těžebním sektorem v Peru

Autor: Jiří Veselý

Tématem předkládané diplomové práce jsou těžební konflikty v Peru, přičemž konkrétním cílem je poté prozkoumat podmínky, za nichž jsou tyto konflikty úspěšné z pohledu oponentů těžby. Za tímto účelem autor vhodně volí metodu komparace, jež umožňuje testovat kauzalitu vztahů mezi proměnnými. Jednotlivá kritéria komparace jsou jasně vymezena a teoreticky ukotvena. V tomto smyslu autor čerpá předně z teorií sociálních hnutí (mobilizace zdrojů, struktura politických příležitostí a rámování), jejichž aplikovatelnost na zvolené protestní mobilizace byla prokázána v teoreticko-metodologické části práce. Při volbě jednotlivých proměnných s potenciálním dopadem na (ne)úspěch protestu (pomoc vnějšího aktéra, velikost mobilizace a její základna, efektivní framing a taktiky protestu) přitom autor vycházel z existujících rozporů ve stávající literatuře, což přidává výzkumu na naléhavosti a důležitosti ve smyslu možnosti rozšířit teoretické poznání. Zahrnutí jednotlivých proměnných je tak důsledně zdůvodněno, což posiluje navíc snaha autora zohledňovat místní peruánský kontext. V tomto ohledu se autor také zdatně vypořádává s možnými alternativními vysvětleními, a to prostřednictvím adekvátního časového a geografického vymezení práce a dalších argumentů teoretického i empirického charakteru jako například při vyloučení míry státní represe či veřejného mínění z analýzy. V práci se tak mísí řada teoretických perspektiv, jejichž znalost autor prokázal schopností kriticky je analyzovat s ohledem na specifika lokálních peruánských podmínek (například otevřenost systému dána demokratizací po pádu Fujimoriho vlády). Je zde citována celá řada zásadních autorů na poli teorií sociálních a protestních hnutí a sociálních konfliktů obecně.

Také samotná volba peruánského případu jakož i jednotlivých konfliktů je v práci jednoznačně zdůvodněna, kdy jsou do analýzy zahrnuty jak případy úspěšných, tak neúspěšných protestů s jasně identifikovatelným, a především obdobným cílem, což celkově usnadňuje jejich srovnání a současně umožňuje kontrolovat pro vliv řady aditivních proměnných jako typ cíle (redistributivní versus environmentální) či odlišné institucionální prostředí apod. Autor tedy díky propracovanému vymezení tématu práce a volby analyzovaných případů vhodně a transparentně stanovuje jasné podmínky platnosti svých závěrů (Peru, konflikty proti těžbě kovů, jednoznačné odmítnutí těžby, demokratická éra peruánské politiky atd.).

Velkým plusem práce je také nemalý prostor, jež autor věnuje samotnému ospravedlnění tématu, které je podpořeno celou řadou empirických dat o vysoké míře sociálně-ekologických konfliktů v peruánské společnosti, negativních dopadech těžby na životní prostředí a životy místních, a především neutuchající preferenci těžebního průmyslu před teritoriálními právy místních zemědělců a původních obyvatel ze strany peruánských vlád.

Práci nechybí ani podrobná kontextuální kapitola, jež čtenáři poskytuje ucelený pohled na problematiku a zasazuje tak celou analýzu do legálního a historického kontextu včetně důkladného popisu jednotlivých konfliktů, jejich trvání, výsledku, role a postavení jednotlivých aktérů a klíčových mezníků jejich vývoje. Autor přitom vychází z poměrně široké datové základny zahrnující také místní (peruánské) zdroje, přičemž prokazuje hlubokou znalost jednotlivých případů i peruánského kontextu.

Samotná analýza je založena na solidním základě. Kvalitu analýzy potvrzuje argumentační schopnost autora, který při interpretaci dat zohledňuje nejen (ne)přítomnost analyzovaných faktorů, ale také jejich kombinace, neboť jejich působení se v některých případech vzájemně umocňuje. Zejména analýza rámování vyniká svou propracovaností, kdy v rámci výzkumu rezonance rámců předkládaných protestujícími autor zohledňuje peruánský politický, kulturní a ekonomický kontext. Data jsou interpretována s ohledem na stávající teorie a koncepty, což posiluje analytickou hodnotu celé práce a reflektuje tak stávající stav bádání, jež autor svým výzkumem doplňuje.

Celkově tedy hodnotím práci jako nadstandardní, neboť autor zde prokázal nejen orientaci v teoretické literatuře a empirické realitě Peru a jeho těžebního sektoru, ale především schopnost analýzy, která je podložena solidními empirickými a teoretickými argumenty. Především aplikaci komparativní metody vnímám jako zdařilou, neboť je realizována prostřednictvím teoreticky ukotvených a transparentně stanovených kritérií.

Práci tedy jednoznačně doporučuji k obhajobě.

Barbora Vališková

Ve Vrchlabí 18.1.2021